

föreskriften derom i 8 § synes mig öfverflödig. Deremot vore särdeles lämpligt stadga att, i stället för viss årlig afgäld till hemmansinnehafvaren, visst mantal jemväl å blott skogsegendomar kunde få åsättas, alldeles oberoende af frågan om besutenhet, hvilken i allt fall chimariska benämning icke enligt gällande definition på besutenhet kan tillämpas på blott skogsmark.

I denna motion föreslår jag således:

att Riksdagen för sin del måtte besluta att 7 § 2 mom. samt 8 § af Kongl. Maj:ts förnyade Förordning angående grunderna och villkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring af den 6 Augusti 1864 måtte upphävas, äfvensom att afsöndrad mark må kunna åsättas visst mantal, äfven om derifrån icke kan hentas så beskaffad afkastning som i 2 § af oftanämnda Kongl. Förordning förmåles.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles ödmjukast.

Stockholm den 25 Januari 1867.

W. Croneborg.

N:o 20.

Af Friherre Raab, Adam Christian, angående utbetalning förskottsviis af statens tjenstemäns löner.

Under alla de många föregående riksdagar, jag bevistat, hafva anspråk än från ena, än från andra sidan, blifvit ställda till Rikets Ständer på lönetillökningar åt våra tjenstemän i allmänhet. Huruvida sådana framkomma vid denna riksdag är mig ännu obekant. Ingen kan emellertid neka att, derest man jemför den lön, som Staten består sina tjenare, särdeles i de lägre graderna, med den lefnadskostnad, som man i vårt land vant sig att betrakta såsom erforderlig för en bildad mans förmenta behof, mycket återstår ännu för Staten att tillskjuta, innan lönen skulle blifva tillräcklig att fylla dem. Men vill man å andra sidan anställa en jemförelse med de löner, som bestås såväl åt militäre, som civile tjenstemän i Frankrike, Preussen, Italien m. fl. länder, måste man erkänna att Sverige icke i allmänhet behandlat sina tjenare med större njugghet, än dessa rikare länder, der likväl det stora öfvervägande antalet tjenstemän saknar andra tillgångar för sitt uppehälle, än lönen, — der åtminstone en del af dem äro genom strängare tjenstgöring, än hos oss, förhindrade från tillfället att bereda sig extra inkomster, och der

der det anses för en skam, som ofta straffas med tjenstens förlust, att sätta sig i skulder.

Förklaringen hvarföre ett lönebelopp, som *måste* räcka i andra länder, här visat sig otillräckligt, ligger naturligtvis hufvudsakligen i våra större anspråk på lefnadsnjutning och bekvämlighet, men också till icke ringa del i den olika omsorg, som der visas att göra det för tjenstemännen möjligt att utan skuldsättning slå sig fram med de inkomster, Statsverket består dem. En af dessa omsorger, som för-tjenar efterföljd hos oss, är att lönerna utbetalas månadligen och förskottsvis.

Då större delen af våra tjenstemän, deribland särskildt må nämnas befälet vid indelta arméen, ursprungligen bekommit sina löner i boställen, afrads- och kronotionde-spanmål, hafva vi kommit in i den slentrian att lönen utdelas endast i större portioner, såsom vid indelta arméen 1 à 1½ år, efter det man intjent den-samma. Derigenom anvisar Staten sin tjenare att lefva på kredit, — att skuldsätta sig i hoppet på framtiden. Den, som från början af sin tjenstemannabana vänjer sig att lefva på skuld, blir icke så nogräknad, om siffran af lefnadskostnad skulle öfverstiga de påräknade inkomsterna, och resultatet af aflöningssättet har sålunda blifvit stegrade anspråk på komfort och täflan i en lyx, som öfvergått till vana och behof. Man har på denna väg kommit till det förvända föreställningssättet att man blygts för att erkänna sig sakna tillgångar att göra eller deltaga i föreslagna utgifter, under det man ingalunda blygts för en skuldsättning, som slutat med undergång, och opinionen, — den allsmäktiga allmänna opinionen, — som ofta hänat den sparsamme för hans sparsamhets skull, har visat större fördragsamhet, än kristlig kärlek ålägger, med bankruttören, som bedragit sin nästa på hans välfångna egendom.

Vid denna riksdag, då jag föreställer mig att Riksdagen kommer att iakt-taga sparsamhet med Statsmedlen och således icke torde bevilja lönetillökningar i allmänhet, tror jag tidpunkten vara inne att vidtaga sådana åtgärder, som göra de nu utgående lönebeloppen, att jag så må säga, drygare, på samma gång de anvisa löntagarne en annan bättre riktning i deras enskilda hushållning, än det hitintills af statsmagterna framkallade och uppmuntrade skuldsättningssystemet.

Jag får på grund af förestående motiver vördsamt föreslå:

att alla Statens tjenstemän, såväl militära som civila, med undantag tills vidare af dem, som äro aflönade med egna boställen, måtte af Statsverket utbekomma sina löner förskottsvis hvarje eller åtminstone hvar tredje månad.

Och, som förestående aflöningssätt icke kan vidtaga vid de regementen och korpser, som åtnjuta större delen af sina löner genom inkomster af utarrenderade boställen, med mindre än att en förändring derutinnan eger rum, vågar jag jemväl föreslå, hvad flera gånger tillföre varit i fråga:

att all inkomst af utarrenderade boställen, kronotionde, afrads- och räntespanmål m. m., som hitintills genom boställs-direktionerna kommit löntagarne sent omsider till godo, måtte indragas till Statsverket.

Stockholm den 25 Januari 1867.

Adam Raab.